

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δέκατο τμήμα)

της 24ης Οκτωβρίου 2019*

«Προδικαστική παραπομπή – Κανονισμός (ΕΚ) 1370/2007 – Δημόσιες υπηρεσίες επιβατικών μεταφορών – Σιδηροδρομικές μεταφορές – Συμβάσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας – Απευθείας ανάθεση – Υποχρέωση για προηγούμενη δημοσίευση γνωστοποίησης σχετικά με την απευθείας ανάθεση – Περιεχόμενο»

Στην υπόθεση C-515/18,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Tribunale amministrativo regionale per la Sardegna (περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο Σαρδηνίας, Ιταλία) με απόφαση της 4ης Ιουλίου 2018, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 6 Αυγούστου 2018, στο πλαίσιο της δίκης

Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato

κατά

Regione autonoma della Sardegna,

παρισταμένης της:

Trenitalia SpA,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δέκατο τμήμα),

συγκείμενο από τους I. Jarukaitis, πρόεδρο τμήματος, E. Juhász (εισηγητή) και Κ. Λυκούργο, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Campos Sánchez-Bordona

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato, εκπροσωπούμενη από τον S. Gattamelata, avvocato,
- η Regione autonoma della Sardegna, εκπροσωπούμενη από τις S. Sau και A. Camba, avvocatessse,
- η Trenitalia SpA, εκπροσωπούμενη από τους L. Torchia και F. G. Albinetti, avvocati,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον F. Sclafani, avvocato dello Stato,
- η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον G. Hesse,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους W. Mölls και G. Conte,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφοι 2 και 4, του κανονισμού (ΕΚ) 1370/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, για τις δημόσιες επιβατικές σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 1191/69 και (ΕΟΚ) αριθ. 1107/70 (ΕΕ 2007, L 315, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (αρμόδιας για τον ανταγωνισμό και την αγορά αρχής, Ιταλία) (στο εξής: AGCM) και της Regione autonoma della Sardegna (Αυτόνομης Περιφέρειας της Σαρδηνίας, Ιταλία) (στο εξής: Περιφέρεια της Σαρδηνίας) σχετικά με την απευθείας ανάθεση στην Trenitalia SpA, από την Περιφέρεια της Σαρδηνίας, συμβάσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας επιβατικών σιδηροδρομικών μεταφορών.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 25, 29 και 30 του κανονισμού 1370/2007 έχουν ως εξής:
 - «(25) Οι δημόσιες σιδηροδρομικές μεταφορές επιβατών θέτουν ιδιαίτερα προβλήματα όσον αφορά το ύψος των επενδύσεων και το κόστος των υποδομών. Τον Μάρτιο του 2004, η [Ευρωπαϊκή] Επιτροπή υπέβαλε πρόταση τροποποίησης της οδηγίας 91/440/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουλίου 1991, για την ανάπτυξη των κοινοτικών σιδηροδρόμων [(ΕΕ 1991, L 237, σ. 25)], προκειμένου να εξασφαλισθεί σε όλες τις κοινοτικές σιδηροδρομικές επιχειρήσεις η πρόσβαση στις υποδομές όλων των κρατών μελών, με σκοπό την εκμετάλλευση των διεθνών επιβατικών υπηρεσιών. Ο σκοπός του παρόντος κανονισμού είναι η θέσπιση νομικού πλαισίου για αποζημιώσεις ή/και αποκλειστικά δικαιώματα για τις συμβάσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας και όχι το περαιτέρω άνοιγμα της αγοράς σιδηροδρομικών υπηρεσιών.
- [...]
- (29) Ενόψει της ανάθεσης συμβάσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας, εξαιρουμένων των μέτρων έκτακτης ανάγκης και των συμβάσεων που αφορούν μικρές αποστάσεις, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να δημοσιοποιούν το γεγονός ότι προτίθενται να αναθέσουν τέτοιες συμβάσεις τουλάχιστον ένα έτος εκ των προτέρων, έτσι ώστε να μπορέσουν να αντιδράσουν οι δυνάμει φορείς δημοσίων υπηρεσιών.
- (30) Οι συμβάσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας που ανατίθενται απευθείας θα πρέπει να διέπονται από μεγαλύτερη διαφάνεια.»

4 Το άρθρο 2, στοιχείο η', του ως άνω κανονισμού ορίζει την «απευθείας ανάθεση» ως την «ανάθεση σύμβασης δημόσιας υπηρεσίας σε συγκεκριμένο φορέα δημόσιας υπηρεσίας χωρίς να προηγηθεί διαδικασία διαγωνισμού».

5 Το άρθρο 5, παράγραφος 6, του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Εφόσον το εθνικό δίκαιο δεν το απαγορεύει, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να αποφασίζουν να αναθέσουν απευθείας συμβάσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας όταν πρόκειται για σιδηροδρομικές μεταφορές, με εξαίρεση άλλους τρόπους μεταφορών σταθερής τροχιάς, όπως το μετρό ή το τραμ. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 4 παράγραφος 3, οι συμβάσεις αυτές δεν υπερβαίνουν τα δέκα έτη, εκτός των περιπτώσεων εφαρμογής του άρθρου 4 παράγραφος 4.»

6 Το άρθρο 7, παράγραφοι 2 έως 4, του ίδιου κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«2. Κάθε αρμόδια αρχή λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ούτως ώστε, το αργότερο ένα έτος πριν από την έναρξη της διαδικασίας πρόσκλησης υποβολής προσφορών ή ένα έτος πριν από την απευθείας ανάθεση σύμβασης, να δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* οι ακόλουθες τουλάχιστον πληροφορίες:

- α) η ονομασία και η διεύθυνση της αρμόδιας αρχής·
- β) το προβλεπόμενο είδος ανάθεσης·
- γ) οι υπηρεσίες και οι περιοχές που μπορεί να καλύπτει η ανάθεση.

Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να αποφασίζουν να μην δημοσιεύσουν τις πληροφορίες αυτές όταν μια σύμβαση παροχής δημόσιας υπηρεσίας αφορά ετήσια εκτέλεση λιγότερων των 50 000 χιλιομέτρων δημοσίων υπηρεσιών επιβατικών μεταφορών.

Εφόσον οι εν λόγω πληροφορίες αλλάξουν μετά τη δημοσίευσή τους, η αρμόδια αρχή δημοσιεύει διόρθωση το ταχύτερο δυνατόν. Αυτή η διόρθωση δεν θίγει την ημερομηνία έναρξης της απευθείας ανάθεσης ή της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 5.

3. Στην περίπτωση απευθείας ανάθεσης συμβάσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας για σιδηροδρομικές μεταφορές κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5 παράγραφος 6, η αρμόδια αρχή δημοσιοποιεί τις ακόλουθες πληροφορίες εντός ενός έτους από τη χορήγηση της ανάθεσης:

- α) την ονομασία της αναθέτουσας αρχής, την ιδιοκτησιακή της σχέση και, εφόσον απαιτείται, την ονομασία του οργανισμού ή των οργανισμών που ασκούν νομικό έλεγχο·
- β) τη διάρκεια της σύμβασης παροχής δημόσιας υπηρεσίας·
- γ) την περιγραφή των υπηρεσιών επιβατικών μεταφορών προς εκτέλεση·
- δ) την περιγραφή των παραμέτρων της οικονομικής αποζημίωσης·
- ε) τους ποιοτικούς στόχους, όπως η ακρίβεια και η αξιοπιστία, καθώς και τις επιβραβεύσεις και τις ποινές που προβλέπονται·
- στ) τις προϋποθέσεις όσον αφορά βασικά στοιχεία του ενεργητικού.

4. Κατόπιν αιτήματος ενδιαφερομένου, η αρμόδια αρχή διαβιβάζει στον ενδιαφερόμενο την αιτιολογία για την απόφασή της σχετικά με την απευθείας ανάθεση σύμβασης παροχής δημόσιας υπηρεσίας.»

- 7 Ο κανονισμός 1370/2007 τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/2338 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2016 (ΕΕ 2016, L 354, σ. 22). Δεδομένου ότι ο τροποποιητικός αυτός κανονισμός άρχισε να ισχύει στις 24 Δεκεμβρίου 2017, δεν έχει εφαρμογή στα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως της κύριας δίκης.

Το ιταλικό δίκαιο

- 8 Το άρθρο 61 του legge n. 99 – Disposizioni per lo sviluppo e l'internazionalizzazione delle imprese, nonché in materia di energia (νόμου 99, για τη θέσπιση διατάξεων για την ανάπτυξη και τη διεθνοποίηση των επιχειρήσεων, καθώς και για τον τομέα της ενέργειας), της 23ης Ιουλίου 2009 (GURI αριθ. 176, της 31ης Ιουλίου 2009), ορίζει τα εξής:

«Οι αρμόδιες αρχές για την ανάθεση συμβάσεων παροχής υπηρεσιών μπορούν, ακόμη και κατά παρέκκλιση από τους κανόνες που διέπουν τον σχετικό τομέα, να επικαλεσθούν τις διατάξεις του άρθρου 5, παράγραφοι 2, 4, 5 και 6, και του άρθρου 8, παράγραφος 2, του [κανονισμού 1370/2007]. Για τις εταιρίες οι οποίες, εντός της Ιταλίας ή στην αλλοδαπή, είναι ανάδοχοι συμβάσεων παροχής υπηρεσιών υπό την έννοια των διατάξεων του ως άνω [κανονισμού 1370/2007] δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστεί η εξαίρεση του άρθρου 18, παράγραφος 2, στοιχείο α, του [decreto legislativo n. 422 – Conferimento alle regioni ed agli enti locali di funzioni e compiti in materia di trasporto pubblico locale, a norma dell'articolo 4, comma 4, della legge 15 marzo 1997, n. 59 (νομοθετικού διατάγματος 422, σχετικά με τη μεταβίβαση στις περιφέρειες και στους τοπικούς οργανισμούς καθηκόντων και αρμοδιοτήτων στον τομέα των δημόσιων τοπικών μεταφορών σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 4, του νόμου 59, της 15ης Μαρτίου 1997), της 19ης Νοεμβρίου 1997 (GURI αριθ. 287, της 10ης Δεκεμβρίου 1997, σ. 4)].»

- 9 Το decreto legislativo n. 50 – Attuazione delle direttive 2014/23/UE, 2014/24/UE e 2014/25/UE sull'aggiudicazione dei contratti di concessione, sugli appalti pubblici e sulle procedure d'appalto degli enti erogatori nei settori dell'acqua, dell'energia, dei trasporti e dei servizi postali, nonché per il riordino della disciplina vigente in materia di contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture (νομοθετικό διάταγμα 50, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής της οδηγίας 2014/23/ΕΕ σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης, της οδηγίας 2014/24/ΕΕ σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και της οδηγίας 2014/25/ΕΕ σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, καθώς και για την αναδιάρθρωση της ισχύουσας νομοθεσίας σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις έργων, υπηρεσιών και προμηθειών), της 18ης Απριλίου 2016 (GURI αριθ. 91, της 19ης Απριλίου 2016), αποτελεί τον νέο Codice dei contratti pubblici (κώδικα δημοσίων συμβάσεων).

- 10 Το άρθρο 4 του κώδικα αυτού ορίζει τα εξής:

«Η ανάθεση δημοσίων συμβάσεων έργων, υπηρεσιών και προμηθειών που εξαιρούνται, εν όλω ή εν μέρει, από την εφαρμογή του παρόντος κώδικα πρέπει να διενεργείται τηρουμένων των αρχών της οικονομίας, της αποτελεσματικότητας, της αμεροληψίας, της ίσης μεταχειρίσεως, της διαφάνειας, της αναλογικότητας, της δημοσιότητας, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενεργειακής αποδοτικότητας.»

- 11 Το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο i, του εν λόγω κώδικα προβλέπει τα εξής:

«Οι διατάξεις του παρόντος κώδικα δεν εφαρμόζονται στις δημόσιες συμβάσεις και στις παραχωρήσεις υπηρεσιών που αφορούν τις υπηρεσίες δημόσιων επιβατικών μεταφορών με σιδηρόδρομο και μετρό.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 12 Στις 29 Δεκεμβρίου 2015, η Περιφέρεια της Σαρδηνίας δημοσίευσε, βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1370/2007, προκαταρκτική γνωστοποίηση σχετικά με απευθείας ανάθεση δημοσίων υπηρεσιών σιδηροδρομικών μεταφορών.
- 13 Κατόπιν της ως άνω δημοσίευσής, η Περιφέρεια της Σαρδηνίας έλαβε, πέραν της προτάσεως του ιστορικού φορέα εκμεταλλεύσεως Trenitalia, και δύο εκδηλώσεις ενδιαφέροντος εκ μέρους οικονομικών φορέων που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα. Ο ένας εκ των εν λόγω οικονομικών φορέων ζήτησε, στο πλαίσιο αυτό, από την Περιφέρεια της Σαρδηνίας να υποδείξει το τυπικό πλαίσιο διεξαγωγής της διαδικασίας διαγωνισμού καθώς και να παράσχει συμπληρωματικά έγγραφα περιέχοντα λεπτομερέστερες πληροφορίες.
- 14 Εκτιμώντας ότι δεν υποχρεούνταν να κινήσει διαδικασία διαγωνισμού, η Περιφέρεια της Σαρδηνίας, κατόπιν διαπραγματεύσεως με την Trenitalia, ανέθεσε απευθείας στην επιχείρηση αυτή, με αποφάσεις της 27ης Ιουνίου και της 17ης Ιουλίου 2017, την υπηρεσία δημόσιων περιφερειακών επιβατικών σιδηροδρομικών μεταφορών, για την περίοδο από την 1η Νοεμβρίου 2017 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025.
- 15 Η AGCM, κατόπιν καταγγελίας που έλαβε σχετικά με προβαλλόμενες πλημμέλειες της εν λόγω διαδικασίας απευθείας αναθέσεως, άσκησε προσφυγή κατά της αναθέσεως αυτής ενώπιον του Tribunale amministrativo regionale per la Sardegna (περιφερειακού διοικητικού δικαστηρίου Σαρδηνίας, Ιταλία).
- 16 Ενώπιον του ως άνω δικαστηρίου, η AGCM υποστηρίζει ότι οι απευθείας αναθέσεις πρέπει να διαπνέονται από τις γενικές αρχές της ίσης μεταχειρίσεως, της απαγορεύσεως των διακρίσεων και της διαφάνειας. Η εν λόγω αρχή υπενθυμίζει ότι οι αιτιολογικές σκέψεις 29 και 30 του κανονισμού 1370/2007 προβλέπουν τη δημοσιοποίηση της προθέσεως αναθέσεως των συμβάσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας προκειμένου να μπορέσουν να αντιδράσουν οι ενδεχομένως ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς και, σε περίπτωση απευθείας αναθέσεως, προβλέπουν την τήρηση μεγαλύτερης διαφάνειας. Επιπλέον, η εν λόγω αρχή υπογραμμίζει ότι, δεδομένου ότι ο σκοπός του άρθρου 7, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού συνίσταται στην παροχή στους ενδιαφερομένους της δυνατότητας να καταρτίσουν πρόταση στο πλαίσιο της διαδικασίας απευθείας αναθέσεως, η Περιφέρεια της Σαρδηνίας όφειλε να ζητήσει από τον ιστορικό φορέα εκμεταλλεύσεως να διαβιβάσει όλα τα στοιχεία που είχε στην κατοχή του όσον αφορά το επίπεδο της ζητήσεως, το προσωπικό, το τροχαίο υλικό και άλλες πληροφορίες, προκειμένου να τα θέσει στη διάθεση των άλλων οικονομικών φορέων που εκδήλωσαν το ενδιαφέρον τους.
- 17 Συγκεκριμένα, κατά την AGCM, περιφερειακή αρχή που προτίθεται να αναθέσει απευθείας σύμβαση παροχής δημόσιας υπηρεσίας επιβατικών σιδηροδρομικών μεταφορών οφείλει να θέτει στη διάθεση των οικονομικών φορέων που μπορεί να ενδιαφέρονται όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τη διατύπωση εμπορικής προσφοράς. Επιπλέον, κατά την άποψη της AGCM, η εν λόγω αρχή θα πρέπει να διενεργεί συγκριτική ανάλυση των προσφορών που υποβάλλονται κατόπιν της προκαταρκτικής γνωστοποιήσεως του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1370/2007 και να αιτιολογεί την επιλογή του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση.
- 18 Αντιθέτως, κατά την Περιφέρεια της Σαρδηνίας, η οποία υποστηρίζεται από την Trenitalia, όλες οι επιβαλλόμενες στο πλαίσιο διαδικασίας απευθείας αναθέσεως διαδικαστικές απαιτήσεις έχουν τηρηθεί και μια συγκριτική ανάλυση ή μια διαδικασία διαγωνισμού για την εξέταση των προσφορών ή των εκδηλώσεων ενδιαφέροντος που έχουν ενδεχομένως ληφθεί θα προσέκρουε στην ίδια τη φύση της διαδικασίας απευθείας αναθέσεως, όπως αυτή προβλέπεται στον κανονισμό 1370/2007.

19 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Tribunale amministrativo regionale per la Sardegna (περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο Σαρδηνίας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Έχει το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1370/2007 την έννοια ότι υποχρεώνει την αρμόδια αρχή η οποία σκοπεύει να προβεί στην απευθείας ανάθεση συμβάσεως να λάβει τα αναγκαία μέτρα δημοσιεύσεως ή γνωστοποιήσεως των απαραίτητων πληροφοριών προς όλους τους φορείς οι οποίοι ενδεχομένως ενδιαφέρονται για τη διαχείριση της υπηρεσίας, προκειμένου να είναι σε θέση να καταρτίσουν σοβαρή και εύλογη προσφορά;
- 2) Έχει το άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 1370/2007 την έννοια ότι η αρμόδια αρχή οφείλει, προτού προβεί στην απευθείας ανάθεση της συμβάσεως, να διενεργήσει συγκριτική αξιολόγηση όλων των προσφορών διαχείρισεως της υπηρεσίας που τυχόν ελήφθησαν κατόπιν της δημοσιεύσεως της προκαταρκτικής γνωστοποιήσεως κατά το ίδιο άρθρο 7, παράγραφος 4;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 20 Με τα προδικαστικά ερωτήματα, που πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν το άρθρο 7, παράγραφοι 2 και 4, του κανονισμού 1370/2007 έχει την έννοια ότι οι αρμόδιες εθνικές αρχές που προτίθενται να αναθέσουν απευθείας σύμβαση παροχής δημόσιας υπηρεσίας επιβατικών σιδηροδρομικών μεταφορών υποχρεούνται, αφενός, να δημοσιεύουν ή να γνωστοποιούν στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς όλες τις απαραίτητες πληροφορίες προκειμένου αυτοί να είναι σε θέση να καταρτίσουν προσφορά αρκούντως λεπτομερή και δυνάμενη να υποβληθεί σε συγκριτική αξιολόγηση και, αφετέρου, να διενεργούν μια τέτοια συγκριτική αξιολόγηση όλων των προσφορών που τυχόν ελήφθησαν κατόπιν της δημοσιεύσεως των εν λόγω πληροφοριών.
- 21 Το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1370/2007 προβλέπει ότι κάθε αρμόδια αρχή λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ούτως ώστε, το αργότερο ένα έτος πριν από την έναρξη της διαδικασίας πρόσκλησης υποβολής προσφορών ή ένα έτος πριν από την απευθείας ανάθεση σύμβασης, να δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* τουλάχιστον ορισμένες πληροφορίες τις οποίες μνημονεύει ρητώς η διάταξη αυτή. Κατά την εν λόγω διάταξη, πρόκειται για την ονομασία και τη διεύθυνση της αρμόδιας αρχής, για το προβλεπόμενο είδος ανάθεσης καθώς και για τις υπηρεσίες και τις περιοχές που μπορεί να καλύπτει η ανάθεση.
- 22 Το άρθρο 7, παράγραφος 4, του εν λόγω κανονισμού επιτάσσει να γνωστοποιεί η αρμόδια αρχή στον ενδιαφερόμενο, κατόπιν αιτήματός του, την αιτιολογία της αποφάσεώς της σχετικά με την απευθείας ανάθεση σύμβασης παροχής δημόσιας υπηρεσίας.
- 23 Προκειμένου να κριθεί αν, όπως υποστηρίζει η AGCM, οι εν λόγω διατάξεις υποχρεώνουν την αρμόδια αρχή να δημοσιεύει ή να γνωστοποιεί όσες πληροφορίες είναι απαραίτητες για τη διενέργεια συγκριτικής αξιολογήσεως των προσφορών που έχουν τυχόν ληφθεί και για την επίτευξη πραγματικού ανταγωνισμού, πρέπει, κατά πάγια νομολογία, να ληφθεί υπόψη όχι μόνον το γράμμα των εν λόγω διατάξεων, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελούν μέρος, ενώ κρίσιμα στοιχεία για την ερμηνεία τους ενδέχεται να παρέχει και το ιστορικό της θέσπισής τους (πρβλ. απόφαση της 8ης Μαΐου 2019, *Inspecteur van de Belastingdienst*, C-631/17, EU:C:2019:381, σκέψη 29 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 24 Όσον αφορά, καταρχάς, το γράμμα των εν λόγω διατάξεων, διαπιστώνεται ότι αυτό δεν απαιτεί να δημοσιεύονται ή να γνωστοποιούνται πληροφορίες σχετικά με τη σχεδιαζόμενη ανάθεση που να καθιστούν δυνατή την κατάρτιση προσφοράς δυνάμενης να υποβληθεί σε συγκριτική αξιολόγηση ούτε προβλέπει τη διενέργεια συγκριτικής αξιολογήσεως των προσφορών που τυχόν ελήφθησαν κατόπιν της δημοσιεύσεως των εν λόγω πληροφοριών.

- 25 Πράγματι, αφενός, το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1370/2007 περιορίζεται στην απαρίθμηση των πληροφοριακών στοιχείων που η αρμόδια αρχή πρέπει οπωσδήποτε να δημοσιεύει στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, το αργότερο ένα έτος πριν από την απευθείας ανάθεση. Επιπλέον, τα εν λόγω πληροφοριακά στοιχεία δεν παρέχουν, αυτά καθεαυτά, τη δυνατότητα να προετοιμασθεί προσφορά δυνάμενη να υποβληθεί σε συγκριτική αξιολόγηση. Συναφώς, αρκεί να αναφερθεί ότι οι μόνες μνημονευόμενες στη διάταξη αυτή πληροφορίες σχετικά με τη σύμβαση παροχής δημόσιας υπηρεσίας επιβατικών σιδηροδρομικών μεταφορών την οποία η αρμόδια αρχή προτίθεται να αναθέσει απευθείας αφορούν τις «υπηρεσίες και [τις] περιοχές που μπορεί να καλύπτει η ανάθεση». Οι εν λόγω πληροφορίες δεν παρέχουν σε έναν ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα τη δυνατότητα να εντοπίσει τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της σχεδιαζόμενης συμβάσεως.
- 26 Αφετέρου, όσον αφορά την υποχρέωση γνωστοποίησης της αιτιολογίας της αποφάσεως σχετικά με την απευθείας ανάθεση, περί της οποίας γίνεται λόγος στο άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 1370/2007, επισημαίνεται ότι από αυτό καθεαυτό το γράμμα της διατάξεως αυτής δεν είναι δυνατόν να συναχθεί ότι η εν λόγω υποχρέωση αφορά όχι μόνο τους λόγους που οδήγησαν την αρμόδια αρχή να κάνει χρήση της απευθείας αναθέσεως, αλλά και τις ποσοτικές ή ποιοτικές αξιολογήσεις των προσφορών που τυχόν έλαβε η αρμόδια αρχή.
- 27 Εν συνεχεία, όσον αφορά το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται οι διατάξεις του άρθρου 7, παράγραφοι 2 και 4, του κανονισμού 1370/2007 και τους σκοπούς που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελούν μέρος, υπενθυμίζεται, πρώτον, ότι ο κανονισμός αυτός θεσπίζει τους κανόνες σχετικά με τις αναθέσεις, είτε διενεργούμενες απευθείας είτε μέσω της διεξαγωγής διαγωνισμού, των συμβάσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας επιβατικών σιδηροδρομικών και οδικών μεταφορών.
- 28 Σκοπός του άρθρου 2, στοιχείο η', του εν λόγω κανονισμού είναι να γίνει διάκριση μεταξύ δύο καθεστώτων αναθέσεως των συμβάσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας επιβατικών σιδηροδρομικών και οδικών μεταφορών, προς τούτο δε το άρθρο αυτό ορίζει την έννοια της «απευθείας αναθέσεως» ως την ανάθεση συμβάσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας σε συγκεκριμένο φορέα δημόσιας υπηρεσίας χωρίς να προηγηθεί διαδικασία διαγωνισμού.
- 29 Κατά συνέπεια, η «απευθείας ανάθεση» αποκλείει κάθε προηγούμενη διεξαγωγή διαγωνισμού.
- 30 Εάν, όμως, οι διατάξεις του άρθρου 7, παράγραφοι 2 και 4, του κανονισμού 1370/2007 έπρεπε να γίνουν αντιληπτές υπό την έννοια ότι εισάγουν ένα καθεστώς δημοσιότητας το οποίο είναι κατ' ουσίαν ανάλογο με εκείνο που χαρακτηρίζει τη διεξαγωγή διαγωνισμού και ότι απαιτούν τη συγκριτική αξιολόγηση των προσφορών που τυχόν ελήφθησαν, μια τέτοια ερμηνεία θα κατέληγε στο να εξομοιωθεί η διαδικασία απευθείας αναθέσεως με τη διαδικασία διαγωνισμού και δεν θα λάμβανε υπόψη, ως εκ τούτου, τις σημαντικές διαφορές που προβλέπει ο κανονισμός 1370/2007 όσον αφορά τις διαδικασίες αυτές.
- 31 Στο πλαίσιο αυτό, υπενθυμίζεται, όπως εκτίθεται στην αιτιολογική σκέψη 25 του κανονισμού 1370/2007, ότι ο σκοπός του κανονισμού αυτού είναι η θέσπιση νομικού πλαισίου για αποζημιώσεις και/ή αποκλειστικά δικαιώματα για τις συμβάσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας και όχι το περαιτέρω άνοιγμα της αγοράς σιδηροδρομικών υπηρεσιών.
- 32 Δεύτερον, επισημαίνεται ότι, κατά την αιτιολογική σκέψη 30, ο εν λόγω κανονισμός επιδιώκει την καθιέρωση μεγαλύτερου βαθμού διαφάνειας όσον αφορά τις συμβάσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας που ανατίθενται απευθείας και ότι, κατά την αιτιολογική σκέψη 29, τα μέτρα δημοσιότητας που προβλέπει το άρθρο 7, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού αποσκοπούν στο να παράσχουν τη δυνατότητα στους ενδεχομένως ενδιαφερόμενους φορείς δημοσίων υπηρεσιών να αντιδράσουν.
- 33 Επομένως, οι πληροφορίες που δημοσιεύονται βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1370/2007 πρέπει να παρέχουν σε έναν οικονομικό φορέα τη δυνατότητα να αμφισβητήσει, ήδη από το χρονικό σημείο που μνημονεύεται στην εν λόγω διάταξη, την ίδια την αρχή της σχεδιαζόμενης από

την αρμόδια αρχή απευθείας αναθέσεως (πρβλ. απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2018, Rudigier, C-518/17, EU:C:2018:757, σκέψεις 64 και 66). Επομένως, μολονότι πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για την αποτελεσματικότητα ενός τέτοιου δικαιώματος προς αμφισβήτηση, γεγονός παραμένει ότι αμφισβήτηση που αφορά την ίδια την αρχή της απευθείας αναθέσεως της συμβάσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας μπορεί να προβληθεί λυσιτελώς από έναν οικονομικό φορέα χωρίς να επιβάλλεται, προηγουμένως, στην αρμόδια αρχή να δημοσιεύει ή να γνωστοποιεί στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς το σύνολο των απαραίτητων πληροφοριών προκειμένου αυτοί να έχουν τη δυνατότητα να καταθέσουν σοβαρή και εύλογη προσφορά.

- 34 Τέλος, το ιστορικό της θεσίσεως του άρθρου 7, παράγραφοι 2 και 4, του κανονισμού 1370/2007 επιβεβαιώνει επίσης τη γραμματική ερμηνεία της εν λόγω διατάξεως.
- 35 Συναφώς, όπως υπογράμμισε η Αυστριακή Κυβέρνηση με τις γραπτές παρατηρήσεις της, ο νομοθέτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έκανε δεκτή πρόταση της Επιτροπής η οποία κατατέθηκε στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών εργασιών του κανονισμού 1370/2007 και η οποία προέκρινε μεγαλύτερο άνοιγμα στον ανταγωνισμό. Συγκεκριμένα, το εν λόγω θεσμικό όργανο είχε, μεταξύ άλλων, προβλέψει, όσον αφορά τις συμβάσεις που ανατίθενται απευθείας, να έχουν άλλοι δυνητικός ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς τη δυνατότητα, κατά τη διάρκεια των έξι μηνών που έπονται της προκαταρκτικής γνωστοποίησης, να υποβάλουν στην αρμόδια αρχή, προαιρετικώς, προσφορά με σκοπό να αμφισβητήσουν τα αποτελέσματα που έχει επιτύχει στο παρελθόν ο οικονομικός φορέας στον οποίο επρόκειτο να ανατεθεί απευθείας η σύμβαση. Σύμφωνα με την πρόταση αυτή, η αρμόδια αρχή όφειλε να εξετάσει τέτοιες προσφορές και να γνωστοποιήσει τους λόγους για τους οποίους αποφάσισε να τις αποδεχθεί ή να τις απορρίψει (άρθρο 7, παράγραφος 2, της τροποποιημένης πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με δράσεις των κρατών μελών για τους όρους παροχής δημόσιας υπηρεσίας και την ανάθεση συμβάσεων δημόσιας υπηρεσίας στον τομέα των σιδηροδρομικών, οδικών και εσωτερικών πλωτών συγκοινωνιών [COM (2002) 107 τελικό, της 21ης Φεβρουαρίου 2002 (ΕΕ 2002, C 151 E, σ. 146)].
- 36 Αντιθέτως, ο νομοθέτης της Ένωσης επέλεξε μια διατύπωση του άρθρου 7, παράγραφοι 2 και 4, του κανονισμού 1370/2007 που δεν μνημονεύει καμία απολύτως υποχρέωση συγκριτικής αξιολόγησης των προσφορών που τυχόν ελήφθησαν μετά τη δημοσίευση που προβλέπεται στο εν λόγω άρθρο 7, παράγραφος 2.
- 37 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, στα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 7, παράγραφοι 2 και 4, του κανονισμού 1370/2007 έχει την έννοια ότι οι αρμόδιες εθνικές αρχές που προτίθενται να αναθέσουν απευθείας σύμβαση παροχής δημόσιας υπηρεσίας επιβατικών σιδηροδρομικών μεταφορών δεν υποχρεούνται, αφενός, να δημοσιεύουν ή να γνωστοποιούν στους ενδεχομένως ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς όλες τις απαραίτητες πληροφορίες προκειμένου αυτοί να είναι σε θέση να καταρτίσουν προσφορά αρκούντως λεπτομερή και δυνάμενη να υποβληθεί σε συγκριτική αξιολόγηση και, αφετέρου, να διενεργούν μια τέτοια συγκριτική αξιολόγηση όλων των προσφορών που τυχόν ελήφθησαν κατόπιν της δημοσίευσης των εν λόγω πληροφοριών.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 38 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπíπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δέκατο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 7, παράγραφοι 2 και 4, του κανονισμού (ΕΚ) 1370/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, για τις δημόσιες επιβατικές σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 1191/69 και (ΕΟΚ) αριθ. 1107/70, έχει την έννοια ότι οι αρμόδιες εθνικές αρχές που προτίθενται να αναθέσουν απευθείας σύμβαση παροχής δημόσιας υπηρεσίας επιβατικών σιδηροδρομικών μεταφορών δεν υποχρεούνται, αφενός, να δημοσιεύουν ή να γνωστοποιούν στους ενδεχομένως ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς όλες τις απαραίτητες πληροφορίες προκειμένου αυτοί να είναι σε θέση να καταρτίσουν προσφορά αρκούντως λεπτομερή και δυνάμενη να υποβληθεί σε συγκριτική αξιολόγηση και, αφετέρου, να διενεργούν μια τέτοια συγκριτική αξιολόγηση όλων των προσφορών που τυχόν ελήφθησαν κατόπιν της δημοσίευσής των εν λόγω πληροφοριών.

(υπογραφές)